
ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

---

w realizacji zamówień

Bracia Bertrand sp. z o.o. sp. k

**OBOWIĄZUJE OD:
1 WRZEŚNIA 2016 R.**

Spis treści

I.	WSTĘP.....	2
i.	Informacje podstawowe	2
ii.	Działalność przedsiębiorstwa.....	2
iii.	Historia przedsiębiorstwa	3
II.	DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA.....	5
III.	CERTYFIKATY ŚRODOWISKOWE W REALIZACJI ZAMÓWIEŃ.....	19
IV.	WYMOGI DLA WYKONAWCÓW/DOSTAWCÓW	20
V.	OŚWIADCZENIE DLA WYKONAWCÓW/DOSTAWCÓW	23

I. WSTĘP

i. Informacje podstawowe

Lokalizacja przedsiębiorstwa:

- ✓ Centrala: ul. Wejherowska 12, 84-242 Luzino
- ✓ Oddział produkcyjny: ul. Okrężna 11, 84-220 Strzebielino
- ✓ Salon firmowy: ul. Przywidzka 7, 80-174 Gdańsk
- ✓ Salon firmowy: ul. Kopernika 8/18, 00-367 Warszawa

Historia:

Przedsiębiorstwo od 2002r. funkcjonowało w formie spółki cywilnej „Bracia Bertrand”. W grudniu 2002 roku, na podstawie uchwały wspólników, nastąpiło przekształcenie podmiotu w spółkę jawną. Następnie w roku 2011, w wyniku przekształcenia spółki jawnej, powstał podmiot „Bracia Bertrand spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa”. W latach 2004–2009 przedsiębiorstwo zrealizowało kilka znaczących projektów inwestycyjnych, które pozwoliły na wprowadzenie do oferty gamy nowych produktów skierowanych na rynek krajowy i zagraniczny.

Udziały:

Bertrand Krzysztof (32%), Bertrand Jacek (32%), Bertrand Henryk (32%), Bertrand sp. z o.o. (4%).

ii. Działalność przedsiębiorstwa

Firma Bracia Bertrand sp. z o.o. sp.k. jest uznanym na arenie międzynarodowej producentem energooszczędnych okien, drzwi, fasad i ogrodów zimowych. Do komplementarnych usług przedsiębiorstwa należą: doradztwo mające na celu wybór najodpowiedniejszego rozwiązania dla klienta, usługi montażowe oraz profesjonalny serwis wytwarzanych produktów. Stosowana w produkcji technologia charakteryzuje się wysokim poziomem innowacyjności, pozwalając na wytwarzanie wysokojakościowych produktów wpisujących się w najnowsze trendy w branży. Elementem dominującym w procesie produkcji i podwyższającym konkurencyjność produktów na rynku branżowym jest stolarka, w której stosowane są nowoczesne rozwiązania technologiczne, wykorzystujące szeroką gamę materiałów: od systemów profili PVC i aluminiowych, przez różne gatunki drewna, aż po materiały drewniano-aluminiowe i PVC-aluminiowe. Przedsiębiorstwo realizuje również niestandardowe usługi, do których należy

wymiana stolarki w budynkach zabytkowych czy produkcja drzwi według wzoru przedstawionego przez klienta.

Do najważniejszych produktów wchodzących w skład asortymentu należą:

- ✓ OKNA (PVC, PVC-aluminiowe, drewniane, drewniano-aluminiowe, aluminiowe);
- ✓ DRZWI (zewnątrzne i wewnętrzne, drewniane i aluminiowe);
- ✓ OKIENNICE (pojedyncze lub podwójne, dostosowane do potrzeb klienta);
- ✓ FASADY (wykonane z oryginalnych systemów profili aluminiowych);
- ✓ OGRODY ZIMOWE (z profili aluminiowych lub kombinowanych: aluminiowo-drewnianych).

Oprócz produktów wytwarzanych w firmie Bracia Bertrand w ofercie znajdują się także produkty komplementarne, wytwarzane przez zewnętrznych dostawców:

- ✓ BRAMY GARAŻOWE;
- ✓ ROLETY, ŻALUZJE;
- ✓ ELEKTRONICZNE SYSTEMY STEROWANIA I KONTROLI DOSTĘPU.

Oferta przedsiębiorstwa Bracia Bertrand skierowana jest zarówno na rynek krajowy, jak i na rynki zagraniczne, głównie niemiecki, angielski, rosyjski, francuski i włoski. Eksport stanowi około połowę sprzedaży, w pierwszych trzech kwartałach 2015 roku stanowił 47,82%.

Odbiorcami produktów i usług są:

- ✓ klienci indywidualni;
- ✓ krajowi i zagraniczni partnerzy handlowi zakupujący towar w celu dalszej odsprzedaży;
- ✓ klienci instytucjonalni (deweloperzy, firmy budowlane, sektor publiczny).

iii. Historia przedsiębiorstwa

Bracia Bertrand sp. z o.o. sp.k. to firma rodzinna, rozwijana od poziomu małego zakładu stolarskiego, założonego w 1969 roku przez Bronisława Bertranda. Głównym miejscem prowadzenia działalności było i jest do dzisiaj Luzino k. Wejherowa, w woj. pomorskim. Z biegiem lat rozbudowywane były powierzchnie produkcyjne, rozwijany park maszynowy i zasoby ludzkie, a oferta sukcesywnie poszerzana. W początkowym okresie przedsiębiorstwo było skoncentrowane na wytwarzaniu wysokiej jakości okien i drzwi drewnianych. W latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku firma rozpoczęła produkcję okien z PVC. W roku 2000 powstał dział produkcji ślusarki aluminiowej (okien, drzwi, fasad i ogrodów zimowych). Początek nowego millenium to dla firmy okres dynamicznej ekspansji na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Firma rozbudowała sieć sprzedaży krajowej i zdobyła pierwszych stałych odbiorców w Europie Zachodniej. Oprócz rynku klienta indywidualnego, na którym zawsze posiadała silną pozycję, Spółka uczestniczyła coraz częściej w dużych inwestycjach,

realizowanych przez deweloperów. Rósł nie tylko wolumen wytwarzanych produktów, ale również ich jakość. W roku 2001 firma wdrożyła system zarządzania jakością, zgodny z normą ISO 9001. Dynamiczny wzrost popytu na produkty firmy Bracia Bertrand spowodował konieczność dokonania znacznych inwestycji w nowe hale produkcyjne i ich wyposażenie. W latach 2004-2006 została zbudowana nowa hala produkcji stolarki PVC i aluminiowej w Luzinie. Na przełomie lat 2009/2010 została zakupiona i unowocześniona hala produkcji okien drewnianych, przejęta od funkcjonującej w Strzebielinie firmy Meranti. Obecnie na odbiór oczekuje kolejna hala produkcji stolarki drewnianej w Strzebielinie. Firma bardzo mocno stawia na innowacyjność, od wielu lat wyprzedza konkurencję nowoczesnością oferowanych rozwiązań. Innowacje wynikają zarówno z bliskiej współpracy z dostawcami podzespołów (profilu okiennno-drzwiowych i fasadowych, szyb i akcesoriów), jak i dostawcami technologii produkcyjnych, w tym innowacyjnych maszyn. W roku 2012 został utworzony wewnętrzny dział badawczo-rozwojowy, który opracował kilka innowacyjnych systemów okiennych, w tym, nagrodzony Złotym Medalem Targów Budma, system Utratherm Ultima. Nawiązana została także współpraca z zewnętrznymi jednostkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi. Firma osiągnęła obecnie poziom średniego przedsiębiorstwa, z bardzo silną pozycją na rynku regionalnym, rosnącą pozycją w skali kraju i coraz większą rozpoznawalnością na rynkach zagranicznych. Około połowa sprzedaży firmy Bracia Bertrand stanowi obecne eksport. Produkty są doceniane przez różnorodne instytucje i organizacje, które przyznały firmie wiele nagród. Przedsiębiorstwo jest laureatem takich wyróżnień jak Solidny Pracodawca, Gelalan Innovator, Wyróżnienie Superprofil, Gazeta Biznesu, Ambasador Budownictwa Pasywnego, Mistrz Montażu Energooszczędnego czy Rekomendacja Związku Polskie Okna i Drzwi.

II. DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

W prowadzeniu każdego biznesu, poza aspektami ekonomicznymi i gospodarczymi, niezwykle istotnym czynnikiem jest również kontekst ekologiczny. W dobie nieustających informacji o postępującej degradacji środowiska naturalnego, wyczerpywaniu się surowców, odpowiedzialność za środowisko naturalne dotyczy wszystkich przedsiębiorców, nie tylko tych produkcyjnych.

Aktualnie działania sprzyjające ochronie środowiska naturalnego stanowią coraz częściej bardzo ważny aspekt wpływający na aktywność i organizację wielu firm. Do tej zmiany przyczynił się nie tylko znaczny wzrost świadomości z zakresu stanu środowiska naturalnego wśród przedsiębiorców, ale także nowe przepisy w polskim prawie oraz normy narzucone przez Unię Europejską. Z tego też względu do efektywnego minimalizowania zagrożeń, takich jak: nagromadzenie odpadów, obecność smogu, zanieczyszczenie powietrza czy hałas, konieczne jest świadome włączanie się w ochronę środowiska. Wymaga to prowadzenia działań spójnych z założeniami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, jak i europejskim, takich jak:

Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Istotą inicjatywy Europa 2020 [http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf], powołanej przez Komisję, jest stworzenie w Unii Europejskiej warunków dla długotrwałego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Osiągnięciu tego celu ma sprzyjać m.in. budowa gospodarki opartej na wiedzy, niskoemisyjnej, promującej przyjazne środowisku technologie oraz oszczędne gospodarowanie zasobami.

Założenia Strategii Europa 2020 wpisują się w koncepcję europejskiej społecznej gospodarki rynkowej i opierają się na trzech współzależnych i wzajemnie się uzupełniających obszarach priorytetowych, tj.:

1. **inteligentnym wzroście (smart growth)** - oznaczającym rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach, zwiększenie potencjału gospodarki cyfrowej w drodze większych nakładów na badania i rozwój (wprowadzenie w życie mechanizmów, wspierających szybką transmisję wiedzy teoretycznej do praktyki gospodarczej) oraz rozwój i podnoszenie jakości edukacji;
2. **wzroście zrównoważonym (sustainable growth)** - działaniach zorientowanych na wzrost konkurencyjności oraz poprawę efektywności wykorzystania zasobów

w procesach produkcji, przejściu na nowoczesne technologie eksploatacji zasobów środowiska naturalnego oraz tworzeniu nowych miejsc pracy; celem UE jest osiągnięcie pozycji lidera w dziedzinie technologii środowiskowych i ochrony środowiska naturalnego;

3. **wzroście sprzyjającym włączeniu społecznemu (inclusive growth)** - na drodze zwiększania aktywności zawodowej, podnoszenia kwalifikacji oraz walki z ubóstwem, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Efektywność powyższych wspólnych celów wspierać mają tzw. inicjatywy przewodnie, realizowane na szczeblu organizacji działających na poziomie UE, państw członkowskich, jak również władz lokalnych i regionalnych. Stopień realizacji przyjętych priorytetów podlega ocenie na podstawie analizy grupy wskaźników głównych przypisanych do pięciu nadrzędnych celów rozwojowych. W porównaniu do strategii z Lizbony, nowym instrumentem realizacyjnym Strategii Europa 2020 są tzw. projekty przewodnie, które mają za zadanie przyspieszenie i odpowiednie ukierunkowanie sposobów realizacji każdego z wymienionych w Strategii celów. Poziom wartości docelowych Strategii Europa 2020 ma charakter ogólny i odnosi się do UE jako całego organizmu gospodarczego. Jednak, mając na uwadze fakt znacznego zróżnicowania gospodarczego i społecznego państw członkowskich, w stosunku do każdego z nich dopuszcza się przyjęcie adekwatnego punktu odniesienia oraz wartości docelowych, możliwych do osiągnięcia w horyzoncie czasowym przyjętym w Strategii. Wiąże się to z faktem dostosowania nadrzędnych celów unijnych przyjętych w Strategii na cele krajowe, wraz z przyjęciem stosownych metod ich realizacji. Efektem działań podejmowanych indywidualnie w krajach członkowskich ma być osiągnięcie wspólnych, unijnych celów, w tym wzmocnienie pozycji UE na świecie¹.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)

W dniu 29.10.2013 r. Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw. SPA2020. To pierwszy dokument strategiczny, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu.

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza nasilenie ekstremalnych zjawisk pogodowych, pogłębiają się w ostatnich latach. Coraz bardziej dostrzegalne są także w Polsce. Konieczne jest zatem podjęcie działań adaptacyjnych, które obok ograniczenia strat, mogą również stymulować wzrost efektywności i innowacyjności gospodarki oraz pozytywnie wpływać na stan środowiska i jakość życia obywateli.

---

¹ Małgorzata Gasz, Europe 2020 Strategy - Assumptions and Prospects for Completion, Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy, nr 38, str. 85-97, 2014.

Głównym celem Planu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Działania te, podejmowane zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, będą dokonywane poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę oraz rozwój technologii. Obejmują one zarówno przedsięwzięcia techniczne, takie jak np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wskazanych w ramach tych celów kierunków działań, stanowiących zasadniczy element SPA2020:

- **Cel 1.** Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska – W kontekście ochrony środowiska i bezpieczeństwa energetycznego, adaptacja do zmian klimatu ma duże znaczenie, zarówno dla zagwarantowania bezpieczeństwa i jakości życia obywateli, jak również w związku z zapewnieniem niezbędnych warunków funkcjonowania gospodarki. Działania adaptacyjne w tych sektorach będą miały charakter wielokierunkowy. Będą również angażowały wiele podmiotów i znaczące środki finansowe.
- **Cel 2.** Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich – Obszary wiejskie, głównie ze względu na prowadzoną tam działalność rolniczą, stanowią obszar szczególnie wrażliwy na zmiany klimatu. Fakt ten wskazuje na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i niezbędnych dostosowań w produkcji rolniczej i rybackiej.
- **Cel 3.** Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu – Większości elementów systemu transportu, a zwłaszcza infrastruktura, narażona jest na bezpośrednie oddziaływanie czynników klimatycznych, funkcjonując w bezpośrednim kontakcie z czynnikami atmosferycznymi. Do podjęcia efektywnych działań adaptacyjnych i zapobiegawczych niezbędna jest prawidłowa ocena wrażliwości infrastruktury transportowej na czynniki klimatyczne, będąca efektem analizy danych klimatycznych i pogodowych oraz ich wpływu na stan infrastruktury.
- **Cel 4.** Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu – W świetle szeregu działań związanych bezpośrednio lub pośrednio z adaptacją wskazanych w różnych dokumentach

strategicznych, w kontekście rozwoju regionalnego i lokalnego, wskazano konieczność zapewnienia właściwego monitoringu, ostrzegania, jak również reagowania. Ponadto w celu 4 dostrzeżono szczególną wrażliwość miast na zmiany klimatu i tym samym ich znaczenie w procesie adaptacji.

- **Cel 5.** Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu – Dostępne obecnie technologie, jak również sposoby zarządzania gospodarką w różnych jej działach mogą okazać się niewystarczające w kontekście wyzwań związanych z adaptacją do zmian klimatu. Należy poszukiwać nowych, innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych wspierających adaptację. Podstawowym celem powinno być stymulowanie innowacji technologicznych oraz wprowadzenie mechanizmów współpracy instytucji w sytuacjach wielowymiarowych zagrożeń związanych ze zmianami klimatu. Niezbędne jest również dostosowanie istniejących oraz opracowanie nowych źródeł finansowania badań nad technologiami adaptacyjnymi i upublicznianie efektów prac.
- **Cel 6.** Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu – Skuteczna adaptacja do zmian klimatu nie jest możliwa bez uzyskania odpowiedniego poziomu świadomości zagrożeń i wyzwań wśród instytucji zaangażowanych w proces adaptacji oraz w społeczeństwie. Konieczne jest zatem wdrożenie działań edukacyjnych, zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i szerokiej edukacji pozaformalnej, przyczyniającej się do podnoszenia świadomości społecznej. Podstawowym celem będzie także zwiększenie zrozumienia wpływu procesów klimatycznych na życie społeczne i gospodarcze.

Strategia wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych.

Umowa Partnerstwa

UP jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolniej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce na lata 2014-2020.

Uwzględnienie zasady zrównoważonego rozwoju obejmuje realizację przedsięwzięć minimalizujących oddziaływanie działalności człowieka na środowisko, w tym nakierowanych na spełnienie *acquis* w obszarze środowiska. W planowaniu działań należy dążyć do synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska.

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju sprowadzać się powinna przede wszystkim do:

- poszukiwania konsensusu pomiędzy dążeniem do maksymalizacji efektu ekonomicznego ze zwiększaniem efektywności wykorzystania zasobów (np. energii, wody i surowców mineralnych) oraz zmniejszeniem negatywnych oddziaływań na środowisko,
- właściwego odzwierciedlenia różnicowań w poziomie rozwoju regionalnego oraz przeciwdziałaniu procesom dywergencji, w szczególności na linii miasto-wieś,
- tworzenia stref przewietrzania miast o przebiegu zgodnym z dominującymi kierunkami wiatru,
- postrzegania odpadów jako źródła zasobów (w tym zastępowania surowców pierwotnych surowcami wtórnymi, powstającymi z odpadów), w tym:
  - ✓ dążenia do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców, gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, a w tym nastawieniu na zapobieganie powstawaniu odpadów,
  - ✓ optymalizacji łańcucha dostaw,
- dążenia do zamykania obiegów surowcowych, a w tym maksymalizacji oszczędności wody i energii,
- ograniczania zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, w tym zwłaszcza powietrza oraz wody już na etapie projektowania rozwiązań technologicznych,
- wspierania zwiększenia efektywności energetycznej i pozyskiwanie energii z niskoemisyjnych źródeł z maksymalnym wykorzystaniem lokalnej bazy surowcowej,
- niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu, promowania transportu zbiorowego i publicznego, a także intermodalnego,
- energooszczędnego budownictwa,
- planowania przestrzennego i inwestycji infrastrukturalnych z uwzględnieniem konieczności adaptacji do zmian klimatu, a także ochrony środowiska i oszczędności

zasobów, co z kolei sprowadza się także do ograniczania zjawiska "rozlewania się miast" (*urban sprawl*).

Istnieje konieczność zapewnienia umiejętności i kwalifikacji zawodowych niezbędnych do inteligentnego rozwoju polskiej zielonej gospodarki, czyli procesu tworzenia zielonych miejsc pracy, w związku z wdrażaniem wzorców zrównoważonej produkcji, dotyczącej zmniejszania presji na środowisko przy prowadzeniu i rozwoju działalności gospodarczej. Istotne znaczenie będą miały także działania edukacyjne w celu kształtowania nowych zachowań, postaw społecznych, a nawet stylu życia niezbędnych dla realizacji wzorców zrównoważonej, odpowiedzialnej konsumpcji.

Szczególną uwagę zwraca się na zasadę "zanieczyszczający płaci" i "użytkownik płaci". Oznacza to, że, co do zasady, kosztami spełniania wymogów środowiskowych powinni być obciążani użytkownicy (co dotyczy np. oczyszczania ścieków). Na etapie planowania inwestycji, np. w zakresie infrastruktury transportowej, konieczne jest uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko.

Uwzględnienie problematyki zmian klimatu obejmuje aspekt odporności realizowanych inwestycji infrastrukturalnych na skutki zmian klimatu i powiązane z tym zagrożenia klęskami żywiołowymi (zwiększone ryzyko powodziowe, susze, upały, ekstremalne zjawiska powodziowe).

Kryteria związane ze zrównoważonym rozwojem można przyporządkować do pięciu głównych kategorii:

- 1) **Racjonalne gospodarowanie zasobami** - zastosowanie rozwiązań pozwalających na racjonalne gospodarowanie zasobami, w tym np. preferencje dla wykorzystania pod inwestycję terenów zdegradowanych, miejskich nieużytków (*brownfield*); wykorzystanie materiałów pochodzących z odzysku bądź recyklingu, wykorzystanie technologii oszczędzających w eksploatacji wodę, energię, surowce, wykorzystanie technologii zweryfikowanej w ramach ETV, działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej;
- 2) **Racjonalne gospodarowanie przestrzenią** - realizacja inwestycji infrastrukturalnych w szczególności na obszarach gdzie występują deficyty, a które jednocześnie pozwalają na zachowanie ciągłości sposobu wykorzystania gospodarczego przestrzeni (w pierwszej kolejności na terenach zdegradowanych oraz miejskich nieużytkach - *brownfield*) oraz sprzyjają tworzeniu powiązań między obszarami.

- 3) **Ograniczenie presji na środowisko** - podejmowanie działań ograniczających presję na środowisko obejmującą m.in. ograniczenie emisji substancji i energii do środowiska, ograniczenie wytwarzania odpadów i wprowadzania ścieków do wód lub ziemi; wykorzystanie technologii zweryfikowanej w ramach ETV; rozwój zielonej infrastruktury;
- 4) **Uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu** - posiadanie w organizacji systemu zarządzania środowiskowego spełniającego np. wymagania systemu EMAS lub ISO 14001; wdrożenie strategii czystszej produkcji; prowadzenie zielonej rachunkowości;
- 5) **Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa** - podejmowanie w działań przyczyniających się do zwiększania świadomości ekologicznej przez edukowanie i informowanie odbiorców i interesariuszy o efekcie ekologicznym i możliwościach zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych, organizowanie spotkań z lokalnymi społecznościami itp., edukację ekologiczną odbiorców.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrza dla Europy

Dyrektywa ustanawia cele jakości powietrza, w tym ambitne, ekonomicznie opłacalne cele na rzecz poprawy stanu zdrowia ludzkiego i jakości środowiska do 2020 r. Wyszczególnia także sposoby oceny tych celów oraz podejmowania działań korygujących na wypadek niespełnienia założonych standardów. Przewiduje również informowanie społeczeństwa.

Powietrze, którym oddychamy, powinno być jak najczystsze, aby chronić ludzkie zdrowie oraz środowisko. Oznacza to, że należy przedsięwziąć działania na rzecz monitorowania jakości powietrza na zewnątrz budynków i na rzecz zwalczania wszelkich zanieczyszczeń.

Dyrektywa ta spaja większość istniejących przepisów w zakresie jakości powietrza w jeden dokument i zawiera następujące kluczowe elementy:

- progi, wartości dopuszczalne i wartości docelowe, ustanowione są, aby umożliwić ocenę zawartości każdego z zanieczyszczeń objętych tą dyrektywą: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu przechodzącego, ołowiu, benzenu i tlenku węgla,
- władze krajowe wyznaczają właściwe organy mające przeprowadzać te oceny, stosując dane zebrane w wyselekcjonowanych punktach poboru prób,
- w sytuacji, gdy poziomy zanieczyszczeń na określonym obszarze przekraczają założone progi, wprowadzone muszą zostać plany ochrony powietrza, aby naprawić zaistniałą

sytuację; mogą one uwzględnić szczególne środki na rzecz ochrony wrażliwych grup społecznych, takich jak dzieci,

- jeśli istnieje ryzyko, że poziomy zanieczyszczeń mogą przekroczyć dopuszczalne progi, wprowadzone muszą zostać krótkoterminowe plany redukcji nasilenia ruchu drogowego, prac budowlanych lub pewnych działań przemysłowych, aby zapobiec niebezpieczeństwu,
- władze krajowe muszą zapewnić, że nie tylko organizacje społeczne, ale także środowiskowe, konsumenckie i inne istotne, w tym organy zdrowia publicznego i federacje przemysłowe, są poinformowane o jakości powietrza poza budynkami w ich okolicy,
- rządy krajów UE muszą publikować roczne sprawozdania w sprawie wszystkich zanieczyszczeń objętych tym aktem prawnym.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE

Unia stoi w obliczu niespotykanych dotąd wyzwań wynikających z rosnącego uzależnienia od importu energii i ograniczonych zasobów energetycznych, a także konieczności ograniczenia zmiany klimatu i przezwyciężenia kryzysu gospodarczego. Efektywność energetyczna jest jednym z najlepszych sposobów sprostania tym wyzwaniom. Zwiększa ona poziom bezpieczeństwa dostaw energii Unii poprzez obniżanie zużycia energii pierwotnej oraz ograniczanie importu energii. Przyczynia się do obniżania w sposób opłacalny emisji gazów cieplarnianych, a tym samym do łagodzenia skutków zmiany klimatu. Przystawienie się na bardziej efektywną energetycznie gospodarkę powinno również doprowadzić do szybszej popularyzacji innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz poprawy konkurencyjności przemysłu w Unii, pobudzenia wzrostu gospodarczego i tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w sektorach związanych z efektywnością energetyczną.

W konkluzjach Rady Europejskiej podkreślono potrzebę zwiększenia efektywności energetycznej w Unii, aby osiągnąć cel zakładający 20% oszczędność w zużyciu energii pierwotnej w Unii do 2020 r. w porównaniu z prognozami. Przyjęty w czerwcu 2010 roku przez Radę Europejską cel polegający na zwiększeniu efektywności energetycznej o 20% do 2020 r. – który obecnie nie jest realizowany – musi zostać osiągnięty. Według prognoz opracowanych w 2007 r. zużycie energii pierwotnej w 2020 r. będzie wynosiło 1 842 Mtoe. Obniżenie o 20% daje wynik w wysokości 1 474 Mtoe w roku 2020, tj. zmniejszenie o 368 Mtoe w porównaniu z prognozami.

Efektywność energetyczną uznano za kluczowy element unijnej strategii energetycznej na rok 2020 i wskazano na potrzebę umożliwienia wszystkim państwom członkowskim rozdzielania zużycia energii od wzrostu gospodarczego.

Dyrektywa ustanawia wspólne ramy działań na rzecz promowania efektywności energetycznej w UE dla osiągnięcia jej celu – wzrostu efektywności energetycznej o 20% (zmniejszenie zużycia energii pierwotnej o 20%) do 2020 r. oraz ugotowania drogi dla dalszej poprawy efektywności energetycznej po tym terminie. Ponadto, określa zasady opracowane w celu usunięcia barier na rynku energii oraz przewyższenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku. Przewiduje również ustanowienie krajowych celów w zakresie efektywności energetycznej na rok 2020.

Skutkiem wdrożenia dyrektywy powinien być 17% wzrost efektywności energetycznej do 2020r., co stanowi wartość niższą niż 20% przewidziane w Pakiecie klimatyczno-energetycznym 20/20/20.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Dokument ten jest, zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (art. 9 ust 1), dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju oraz przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. W przypadku tej Strategii to okres prawie 20 lat, gdyż przyjętym przy jej konstruowaniu horyzontem czasowym jest rok 2030. Uzupełnieniem ramy strategicznej rozwoju Polski do 2030 roku jest koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2012r.

Do celów strategicznych i kierunków interwencji w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki wlicza się, m.in., bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

Zgodnie z dokumentem, w 2030 roku w Polsce wzrost gospodarczy i przemiany społeczne połączą się z poprawą stanu środowiska – jednym z podstawowych warunków dobrej jakości życia. Będzie to możliwe dzięki systemowi planowania przestrzennego, który od szczebla centralnego do lokalnego wspomagać będzie proces podejmowania decyzji inwestycyjnych, a zarazem chronić szczególnie cenne zasoby przyrodnicze. Zapewnione zostaną stabilne i zdywersyfikowane dostawy paliw i energii oraz odpowiednie zapasy strategiczne. Zmniejszy się emisja gazów cieplarnianych m.in. przez rozwój energetyki jądrowej, odnawialnych źródeł energii i wprowadzanie nowych technologii nisko- i zero emisyjnych. Polska będzie krajem, w którym gospodaruje się oszczędnie i efektywnie, a energia i zasoby naturalne są racjonalnie

wykorzystywane. Coraz istotniejszym elementem systemu energetycznego będzie energetyka rozproszona i mikrogeneracja włączone w powszechnie funkcjonujący system inteligentnych sieci. Polska skutecznie ograniczy się emisję gazów cieplarnianych, zanieczyszczenia wody i powietrza, wyeliminuje nielegalne wysypiska i zminimalizuje ilość odpadów trafiających na składowiska oraz równocześnie zadba o zachowanie różnorodności biologicznej i unikalnego krajobrazu. Będzie to możliwe zarówno dzięki lepszemu rozpoznaniu i oszacowaniu walorów środowiska naturalnego, jak i rozwiniętej świadomości ekologicznej obywateli. W wizji Polski w 2030 r. będzie także krajem dobrze identyfikującym zagrożenia wiążące się ze skutkami zmian klimatu, zarówno te związane ze stopniowym wzrostem temperatury, jak i z występującymi coraz częściej ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi. Pomimo już poczynionych znaczących inwestycji, Polska w sposób ciągły będzie rozbudowywać i modernizować infrastrukturę ochronną przystosowując się do nowych warunków środowiskowych.

Jednym z celów Strategii jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, wraz z przypisanym do niego kierunkiem interwencji: zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

ŚSRK to najważniejszy dokument określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych. Uwzględniając kluczowe wyzwania zawarte w DSRK, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Rosnąca presja demograficzna i rozwój gospodarczy wywierają wpływ na globalny ekosystem na niespotykaną dotąd skalę. Problem zachowania zdrowego, zdolnego do odtwarzania swoich zasobów i różnorodności środowiska urósł do rangi kluczowego wyzwania politycznego, gospodarczego i społecznego, stając się domeną coraz większego zainteresowania władz państwowych, regionalnych i lokalnych. Podstawowe kwestie wynikające z cywilizacyjnej presji na środowisko dotyczą gospodarowania wodami (ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody oraz zapewnienie dostępu do czystej wody) oraz odpadami (zachowanie hierarchii postępowania z odpadami, stosowanie najlepszych dostępnych technik i technologii oraz analizy cyklu życia produktów), zachowania różnorodności biologicznej (ochrona przyrody i krajobrazu), a także ochrony powietrza. Szczególnego znaczenia nabiera kwestia właściwego zabezpieczenia i reagowania na efekty zmian klimatycznych, zwłaszcza nadmiernego ogrzewania się atmosfery ziemi, czyli tzw. efektu cieplarnianego oraz wynikające z tych zmian powodzie, susze i niekorzystne zjawiska pogodowe o dużej intensywności. Uwzględnione również będą zmiany zachodzące w stanie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej. Tworzenie elastycznych systemów monitorowania zmian klimatycznych w celu szybkiego reagowania i organizacji odpowiednich zabezpieczeń

zmniejszających skalę szkód i dewastacji staje się zadaniem o priorytetowym znaczeniu. Konieczna jest też transformacja w kierunku zielonej, niskoemisyjnej gospodarki, która powinna być prowadzona w sposób umożliwiający tworzenie nowych źródeł wzrostu gospodarczego w oparciu o rozwój technologii środowiskowych, przyczyniając się do tworzenia zielonych miejsc pracy.

Jednym z celów Strategii jest, m.in., bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju poprzez harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego z wymogami ochrony środowiska stanowić będzie dla Polski jedno z głównych wyzwań rozwojowych. Zachowanie zasobów przyrodniczych w stanie niepogorszonym, a docelowo zwiększenie ich trwałości i jakości, nie może być traktowane jako bariera w rozwoju kraju. Jest to warunek konieczny dla dalszej poprawy jakości życia, realizacji prawa dostępu człowieka do środowiska w dobrym stanie. Podstawowym zadaniem staje się z jednej strony sprostanie rosnącemu zapotrzebowaniu na surowce i energię, z drugiej zaś – znajdowanie takich rozwiązań, by maksymalnie ograniczyć negatywny wpływ na środowisko, nie hamując przy tym wzrostu gospodarczego, ale kreując nowe bodźce dla jego pobudzania, zwłaszcza na terenach niezurbanizowanych.

Do priorytetowych kierunków interwencji publicznej należą:

- Racionalne gospodarowanie zasobami,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii,
- Poprawa stanu środowiska,
- Adaptacja do zmian klimatu.

Czynnikami decydującymi o jakości środowiska są przede wszystkim: czystość powietrza, wód, gleb oraz właściwa gospodarka odpadami. W tych obszarach istnieją w dalszym ciągu kwestie wymagające regulacji i dostosowania do poziomu zgodnego ze strategicznymi kierunkami działań Unii Europejskiej. Istotne zatem będzie inwestowanie w ochronę wód i gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami czy ochronę powietrza, a także podejmowanie działań umożliwiających dostosowanie uczestników rynku do wyzwań zrównoważonego rozwoju. Przedsięwzięciom tym powinno towarzyszyć usprawnienie mechanizmów zarządzania środowiskiem, w tym polepszenie udostępniania danych o środowisku. Poprawie jakości powietrza służyć będą długoterminowe działania na rzecz ograniczenia emisji pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza z sektorów najbardziej emisyjnych (energetyka, transport), ze źródeł emisji rozproszonych (nieduże zakłady przemysłowe, małe kotłownie) i ze źródeł indywidualnych w zabudowie mieszkaniowej (tzw. niska emisja). Promowane będzie stosowanie innowacyjnych technologii w przemyśle, paliw alternatywnych oraz rozwiązań zwiększających efektywność zużycia paliw i energii w transporcie, a także wykorzystanie paliw

niskoemisyjnych w mieszkalnictwie. Stworzony zostanie system zarządzania krajowymi pułapami emisji gazów cieplarnianych. Do roku 2020 UE zredukuje emisje gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do 1990 roku. Po przyjęciu w pakiecie energetyczno-klimatycznym poziomu odniesienia do 2005r., Polska, wspólnie z pozostałymi krajami UE zredukuje do 2020 r. emisję gazów cieplarnianych w systemie handlu uprawnieniami do emisji EU ETS o 21%, natomiast w obszarze non-ETS Polska będzie mogła zwiększyć emisje o 14% w 2020r. w stosunku do 2005 r. Wspierane będzie prowadzenie długofalowej polityki ograniczenia emisji w sposób zachęcający do zmian technologii produkcyjnych. Wzmocnione zostaną działania mające na celu ochronę wód podziemnych i powierzchniowych poprzez ograniczenie zanieczyszczenia ze źródeł punktowych i obszarowych.

Poprawie jakości wód będą służyć działania związane z porządkowaniem systemu gospodarki ściekowej, w tym zwłaszcza dokończenie realizacji celów i zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), który zakłada wyposażenie aglomeracji w oczyszczalnie ścieków komunalnych i systemy kanalizacji zbiorczej oraz realizację zadań równoległych na terenach nie objętych KPOŚK. W celu ograniczenia ilości zanieczyszczeń wynikających z prowadzenia działalności rolniczej, promowany będzie rozwój wiedzy na temat ochrony środowiska poprzez upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych. Będą również podejmowane działania w zakresie ochrony unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką oraz działania służące minimalizacji ryzyka wprowadzania do środowiska gatunków obcych, zagrażających gatunkom rodzimym.

Konieczne będzie zakończenie budowy efektywnego systemu gospodarki odpadami, w tym zwłaszcza odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. Celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami powinno być zapobieganie powstawaniu odpadów przy rozwiązywaniu problemu odpadów "u źródła" oraz maksymalne możliwe odzyskiwanie zawartych w nich surowców i/lub energii. Działania obejmą wprowadzenie i realizację zasady „3U” (unikaj powstawania odpadów, użyj ponownie, utylizuj) oraz gospodarowania w obiegu. Obejmą one m.in.: wprowadzenie systemu selektywnego zbierania odpadów w całej Polsce, budowę instalacji do odzysku (w tym do recyklingu) i unieszkodliwiania odpadów, zamykanie i rekultywację składowisk odpadów komunalnych niespełniających standardów określonych prawem lub uciążliwych dla środowiska, likwidację „dzikich” wysypisk, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, poprzez m.in. poddawanie ich odzyskowi. Wprowadzone będą niezbędne zmiany legislacyjne znoszące bariery w priorytetowych inwestycjach z zakresu nowoczesnej gospodarki odpadami. Istotnym obszarem działań będzie także promocja zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej. Procesowi transformacji w kierunku zielonej (niskoemisyjnej) gospodarki towarzyszyć będą strukturalne zmiany w krajowej gospodarce, przede wszystkim ze względu na dynamiczny rozwój sektorów średnich i wysokich technologii oraz usług. Ważnym zadaniem będzie także ograniczenie problemów zdrowotnych wynikających z zanieczyszczenia

środowiska, przede wszystkim przez zmniejszenie uwolnień substancji niebezpiecznych i skuteczną kontrolę nad substancjami wprowadzanymi do środowiska (E-PRTR, REACH)².

Nie bez znaczenia będą działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, takie jak: prowadzenie zintegrowanej polityki produktowej (ZPP), promowanie technologii środowiskowych, wdrażanie przyjaznych dla środowiska modeli produkcji i wzorców konsumpcji. W tym kontekście szczególnie ważne będą działania podejmowane w ramach idei efektywnego wykorzystywania zasobów, które mają na celu zintegrowanie obszarów środowiska i gospodarki tak, aby uzyskać jak największą produktywność zasobową przy minimalnym wpływie na środowisko naturalne.

Zakłada się też prowadzenie polityki chroniącej przed hałasem, w tym ograniczenie oddziaływania źródeł hałasu, budowę ekranów akustycznych, rozwój systemu monitorującego hałas, budowę obwodnic miejskich, stosowanie cichych nawierzchni dróg. Realizowane będą działania skierowane na wspieranie rozwoju i promocję polskich technologii środowiskowych, kreowanie ekologicznych postaw Polaków i rozwój edukacji ekologicznej, tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, promowanie „zielonych” zakupów w administracji publicznej i biznesie. Zostaną określone metody eliminowania konfliktów przyrodniczo-przestrzennych i barier dla zrównoważonego rozwoju oraz minimalizowania negatywnych skutków ewentualnych kolizji szczególnie powstających między programami rozwojowymi a obszarami chronionymi, w tym należącymi do sieci Natura 2000. Do tego celu wykorzystywane będą m.in. oceny oddziaływania na środowisko.

W zakresie uporządkowania zarządzania przestrzenią podjęte zostaną inicjatywy na rzecz ograniczenia potencjalnych negatywnych skutków dalszego rozwoju gospodarczego dla środowiska przyrodniczego, zwłaszcza w związku z rozwojem sieci komunikacyjnych, np. poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości właściwie zlokalizowanych przejść dla zwierząt na obszarach Natura 2000. Istotną rolę w procesie transformacji gospodarki na zieloną ścieżkę odgrywać będzie zrównoważona infrastruktura. Priorytetowo traktowane będzie również kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni miejskiej. Zwiększająca się rola dużych ośrodków miejskich wymaga stworzenia standardów zrównoważonego rozwoju na obszarach miejskich i zmiany podejścia do ochrony środowiska na tych terenach. Realizowane będą działania na rzecz zrównoważonego planowania przestrzennego miast służącego wzrostowi jakości życia miejskiego, m.in. poprzez kreowanie przestrzeni publicznej, zielonej infrastruktury miejskich obszarów funkcjonalnych, stref napowietrzania miast, stref cichych. Miasta, jako aglomeracje zurbanizowane, przemysłowe, duże skupiska ludnościowe, znacznie oddziałują na środowisko nie tylko w swoich granicach, ale i w szerokim sąsiedztwie. Podejmowane będą działania mające na celu zarządzanie środowiskiem miejskim oraz adaptację miast do zmian klimatu.

---

² E-PRTR – Europejski Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń; REACH – Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozp. Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 200/21/WE dotyczące bezpiecznego stosowania chemikaliów, poprzez ich rejestrację i ocenę oraz w niektórych przypadkach uwolnień i ograniczenia handlu i stosowania niektórych chemikaliów.

Wdrażane będą rozwiązania niskoemisyjne, m.in. w zakresie zrównoważonego transportu miejskiego, poprawy efektywności infrastruktury ciepłowniczej, modernizacji oświetlenia itp.

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020r.

Strategia BEiŚ obejmuje dwa obszary: energetykę i środowisko, wskazując m.in. kluczowe reformy i niezbędne działania, które powinny zostać podjęte w perspektywie do 2020 roku.

Pogodzenie wzrostu gospodarczego z dbałością o środowisko to obecnie jedno z największych wyzwań, przed którymi stoi Polska. Jest to szczególnie istotne w kontekście zmian zachodzących w światowej gospodarce związanych z dążeniem do wzrostu poziomu życia obywateli, koniecznością efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych oraz potrzebą zmian wzorców produkcji i konsumpcji. Podstawowym warunkiem zrównoważonego rozwoju jest zagwarantowanie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym pokoleniom, przy racjonalnym korzystaniu z dostępnych zasobów. Podejście to ma charakter dominujący w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, a w ostatnich latach koncentruje się na konieczności transformacji systemów społeczno-gospodarczych w kierunku tzw. zielonej gospodarki.

Jednym z głównych celów Strategii jest poprawa stanu środowiska. Działalność człowieka, często w sposób niekorzystny, wpływa na środowisko. Zmniejszenie tego oddziaływania wymaga podjęcia szeregu działań, na czele z promocją nowych wzorców konsumpcji i produkcji oraz zmianą podejścia do oszczędnego wykorzystania zasobów. Ambitne normy środowiskowe mogą pobudzać wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań i stymulować rozwój działalności gospodarczej. Osiągnięciu celu głównego służyć będzie realizacja celów szczegółowych, tj.:

- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
- Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
- Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
- Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Dodatkowym działaniem edukacyjno-promocyjnym będzie rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców zrównoważonych wzorców produkcji, w tym systemów zarządzania środowiskowego. Stosowanie efektywniejszych środowiskowo rozwiązań w firmach, wraz ze

wzrostem świadomości ekologicznej społeczeństwa, będzie stawać się niezbędnym wymogiem wynikającym z zasad rynkowych.

III. CERTYFIKATY ŚRODOWISKOWE W REALIZACJI ZAMÓWIEŃ

1. Zgodnie z dokumentem „*Procedura realizacji zamówień z uwzględnieniem aspektów środowiskowych*”, firma Bracia Bertrand sp. z o.o. sp.k, określa kryteria oceny ofert składanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia, uwzględniające aspekty środowiskowe. Należą do nich m.in. następujące równoważne certyfikaty odnoszące się do właściwości produktu:

ENERGY STAR	Certyfikat środowiskowy odnoszący się do produktów energooszczędnych i zmniejszających wydzielania gazów będących przyczyną efektu cieplarnianego.
EMAS	Certyfikat odnoszący się do produktów ukierunkowanych na oszczędne wykorzystanie energii i zasobów.
ISO 14001	Certyfikat środowiskowy odnoszący się do produktów energooszczędnych.
CARBON NEUTRAL PRODUCT	Certyfikat środowiskowy oznaczający, że emisja gazów cieplarnianych związana z produkcją danego produktu podlega „wyrównaniu” poprzez rozliczenia kredytów węglowych przyznanych za realizację odnawialnych, bezemisyjnych projektów energetycznych, takich jak farmy wiatrowe, systemy solarne lub systemy obniżające zużycie energii.
BLUE ANGEL	Certyfikat środowiskowy odnoszący się przede wszystkim do procesu przetwarzania surowców i produkcji końcowego produktu pod kątem minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko. Podczas kwalifikowania wyrobów ocenia się: oszczędność surowca, redukcję zanieczyszczeń, ograniczenie hałasu, eliminację lub ograniczenie ilości odpadów i możliwość ponownego ich użycia.

IV. WYMOGI DLA WYKONAWCÓW/DOSTAWCÓW

I. Warunki ogólne

1. Wykonawcy/Podwykonawcy/Dostawcy realizujący zamówienia na rzecz Bracia Bertrand sp. z o.o. sp.k. obowiązani są do:
  - 1) przestrzegania przepisów ochrony środowiska, dotyczących w szczególności:
    - a) ochrony gleby, wody i powierzchni ziemi przez niedopuszczania do zanieczyszczeń szkodliwymi substancjami, np.: olejami, smarami, farbami, produktami zawierającymi substancje i mieszaniny niebezpieczne,
    - b) oszczędnego korzystania z wody,
    - c) utrzymania czystości i porządku w rejonie pracy, użytkowanym terenie lub obiekcie,
    - d) składowania powstałych odpadów w sposób zapewniający ochronę środowiska i w sposób uzgodniony z Zamawiającym,
    - e) używania fabrycznych pojemników do substancji i mieszanin niebezpiecznych z odpowiednimi zabezpieczeniami i oznakowaniem.
  - 2) stosowania wymaganych przepisami ochrony środowiska lub określonych w decyzjach administracyjnych środków technicznych chroniących środowisko (jeśli dotyczy),
  - 3) stosowania właściwych rozwiązań technologicznych, wynikających z przepisów lub decyzji administracyjnych,
  - 4) dotrzymywania wymaganych prawem badań i kontroli wynikających z przepisów prawa, standardów emisyjnych oraz określonych w pozwoleniach warunków emisji.
2. Warunkiem przystąpienia do realizacji zamówienia jest podpisanie przez Wykonawcę/Podwykonawcę/Dostawcę Oświadczenia, którego treść znajduje się na końcu niniejszego dokumentu.

3. W trakcie realizacji zamówienia należy podjąć wszelkie środki w celu ochrony istniejącej, nieprzeznaczonej do usunięcia roślinności.

II. Gospodarka odpadami

1. W trakcie realizacji zamówienia Wykonawca/Podwykonawca/Dostawca zobowiązany jest do prowadzenia gospodarki odpadami, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
2. Wszelkie prace winny być prowadzone w taki sposób, aby minimalizować ilość powstających odpadów oraz ograniczać do niezbędnego minimum zasięg terenu i technicznej ingerencji w zasoby ziemi i wody, poprzez:
  - 1) właściwe przygotowanie i organizację zaplecza pracy i maszyn,
  - 2) odzysk i selektywne gromadzenie materiałów budowlanych,
  - 3) rozdzielne gromadzenie gruntu usuniętego z wykopów, odpadów gruzu w mieszaninie z masami ziemnymi, odpadów gruzu do ewentualnego wykorzystania w formie przetworzonej,
  - 4) wyposażenie placu i zaplecza budowy w stanowiska selektywnego gromadzenia odpadów, stosownie do rodzajów i możliwości wykorzystania lub unieszkodliwiania.
3. Odpady winny zostać przekazane podmiotowi, który posiada stosowne decyzje administracyjne, dotyczące, np. transportu, zbierania, przetwarzania odpadów (jeśli dotyczy).
4. Odpady winny być usuwane z miejsca pracy bez zbędnej zwłoki.
5. Odpady wytworzone w wyniku prowadzonych robót budowlanych powinny być zbierane, przechowywane i magazynowane w sposób selektywny przy zastosowaniu środków zapobiegających negatywnemu oddziaływaniu na środowisko.
6. Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny, niebudzący wątpliwości co do ich rodzaju (np. oznaczone nazwą odpadu).
7. W przypadku zbierania odpadów mogących powodować wycieki, miejsce magazynowania winno być wyposażone w środki neutralizujące.
8. W miejscu prowadzenia prac zabronione jest spalanie odpadów, przedmiotów, itp.

III. Magazynowanie substancji i/lub mieszanin niebezpiecznych

1. Substancje i/lub mieszaniny niebezpieczne przewidziane do wykonania prac należy składować w sposób zapewniający ochronę środowiska (jeśli dotyczy).
2. Wszystkie substancje i/lub mieszaniny niebezpieczne należy tak zabezpieczyć, aby maksymalnie zminimalizować zanieczyszczenie wody, gleby lub powietrza atmosferycznego.
3. Miejsce magazynowania substancji i/lub mieszanin niebezpiecznych powinno być wyposażone w środki neutralizujące ewentualne wycieki i zanieczyszczenia, środki ograniczające ich rozprzestrzenianie, oraz pojemniki służące do zbierania zanieczyszczeń, wraz ze zużytymi neutralizatorami.

IV. Zagrożenia i awarie środowiskowe

1. Stanowiska pracy powinny być zorganizowane w sposób zabezpieczający przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowego.
2. Niesprawne maszyny, powodujące zwiększenie oddziaływania akustycznego czy emisji zanieczyszczeń do atmosfery, należy eliminować z pracy.
3. W przypadku konieczności naprawy sprzętu w miejscu prowadzenia prac, teren należy zabezpieczyć przed ewentualnym wyciekiem płynów eksploatacyjnych. W miejscu naprawy należy posiadać materiały sorpcyjne. W miarę możliwości naprawę należy wykonać na szczelnym podłożu.
4. Jeżeli pomimo zachowania wszelkich środków ostrożności, wystąpiło zanieczyszczenie wody, gleby lub powietrza atmosferycznego i doszło do zagrożenia środowiska, należy postępować tak, aby zminimalizować skutki zanieczyszczenia w sposób właściwy dla rodzaju zanieczyszczenia.

V. OŚWIADCZENIE DLA WYKONAWCÓW/DOSTAWCÓW

OŚWIADCZENIE

W imieniu .....,
realizującego zamówienie w ramach postępowania nr .....
na rzecz Bracia Bertrand sp. z o.o. sp.k, ul. Wejherowska 12, 84-242 Luzino, NIP: 588-19-46-629,
REGON: 192-042-297, KRS: 0000375408, zobowiązuję się do:

- a) ciągłej poprawy działań środowiskowych,
- b) postępowania zgodnie z prawem ochrony środowiska i innymi uregulowaniami środowiskowymi, mającymi zastosowanie w działalności dostawców,
- c) zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska,
- d) proekologicznej gospodarki odpadami, zapewniającej odpowiednie segregowanie umożliwiające przekazanie odpadów do powtórnego ich wykorzystania lub unieszkodliwiania, zgodnie z wymogami prawa ochrony środowiska,
- e) zachęcania własnych dostawców i podwykonawców do uświadomienia sobie odpowiedzialności za środowisko, wdrażania własnych programów jego naprawy i stosowania polityki zrównoważonego rozwoju,
- f) zapoznania wszystkich osób biorących udział w realizacji zamówienia z treścią powyższych wymogów dla wykonawców/dostawców, nie później niż przed rozpoczęciem realizacji umowy.

Dodatkowe informacje:

.....
.....
.....

BRACIA BERTRAND sp. z o.o. sp. k

ul. Wejherowska 12

84-242 Luzino

TEL: +48 58 678 07 78

FAX: +48 58 678 07 79

.....

(pieczęć, podpis)